

[Kristen Amby.]

cetraktater havde sluttet forsvarsforbund med det halve af Europa, de østeuropæiske stater, der ved de omtalte aftaler i Teheran og Jalta var tildelt det som en sikkerhedszone, men også først efter, at Rusland havde knyttet disse stater til sig i et snævert militært og politisk forbund, der blev sammenholdt af en ensartet politisk ideologi. Hvordan denne tilknytning nærmere foregik, ved vi ikke så forfærdelig meget om, men kendsgerningen kender vi.

Altså: det skulle være tilladt den ene gigantstat — Sovjetunionen — at skabe en militær og politisk blok af den allerhøjeste magtmæssige størrelsesorden og derefter være andre europæiske lande forbudt indbyrdes og i fællesskab med Atlantmagterne USA og Canada helt frivilligt at indgå aftaler af defensiv karakter. Der er ingen, der kan tage en sådan argumentation alvorligt. Det eneste, der undrer mig i denne sammenhæng, er, at en så forholdsvis stor part af den såkaldte intelligens også her i landet synes at tage den alvorligt.

Men herudover er der — det ved vi alle — adskillige kredse og enkeltmennesker, der er modstandere af Atlantpolitikken. Som politisk ordfører for disse kredse står det radikale parti, der stemte imod Atlantpolitikken, og som angriber denne politiks militære, økonomiske og politiske konsekvenser. Adskillige argumenter bringes i anvendelse, bl. a. dette: at Atlantpolitikken ikke giver Danmark nogen større tryghed end den, vi allerede havde ved at være medlem af FN.

Dette argument blev bragt i præcis form af det ærede medlem hr. Johs. Christiansen i vinter under debatten om Danmarks tilslutning til oprettelse af en fælles forsvarsstyrke for Europa. Jeg beder om formandens tilladelse til kort at citere, hvad det ærede medlem sagde — sp. 1955 —:

„Efter FN-pagten er bistand sikret hver medlemsstat, som angribes, efter tilsvarende principper som ifølge Atlantpagten, så jeg forstår ikke, hvordan den højtærede forsvarsminister vil gøre gældende, at hvis Danmark ikke stod i Atlantpagten, så var Danmark dermed en isoleret stat.“

Denne argumentation — således blev det da fremført — synes at glemme, at FN-pagten bibræder bestemmelser kun kan sættes i værk, hvis stormagterne i sikkerhedsrådet er enige. Men det er jo netop de sidste års FN-historie, at disse magter ikke har kunnet enes — jeg ser helt væk fra

grundene, dem kender vi alle. Og næppe noget fordomsfrit menneske kunne vel tænke sig, at en sådan enighed i fremtiden vil kunne tilvejebringes, hvis det drejede sig om bistand f. eks. til Danmark i en situation, hvori en af stormagterne selv var impliceret. Det er nemlig det, det drejer sig om. Men dernæst synes man ikke at være opmærksom på, at de fælles FN-styrker, som pagten forudsætter skal oprettes, endnu ikke er kommet til verden og atter her på grund af manglen på enighed mellem stormagterne.

Så vil man så måske sige: Men FN-resolutionen sidste efterår vedrørende bestræbelserne for fredens bevarelse giver jo alle FN-staterne den kollektive sikkerhed. Det er rigtigt. Men for det første betyder dette i sig selv en yderligere udvidelse af de landes forpligtelser, der i givet fald vil kunne påkalde denne hjælp. Thi ikke noget land — og jeg håber og tror heller ikke Danmark — vil vel mene at have retten til hjælp ad den vej, hvis det ikke også selv efter sin evne i forvejen havde erklæret sig villig til at være med i ydelsen af hjælp, når angrebet fandt sted på et andet land. Og lad mig minde om, at en af de forudsætninger, som et land må tilvejebringe for at være med i en sådan ydelse efter resolutionens bogstav og ånd, består i, at landet skal holde en del af sine nationale styrker således trænet og udrustet, at de med kortest mulige varsel kan sendes hen overalt på jorden, hvor et angreb måtte sætte ind.

Det vil med andre ord sige: de forpligtelser, Danmark har påtaget sig ved at stemme for denne resolution — iøvrigt også med støtte af den radikale repræsentant i den danske delegation —, er af langt mere vidtrækkende karakter og mere uoverskuelige i omfang end de forpligtelser, vi har ifølge Atlantpagten.

Men endelig — og det er det aldeles afgørende, og jeg vil gerne takke den ærede første taler i eftermiddag, det ærede medlem hr. Hans Hedtoft, fordi han også så klart og tydeligt gav udtryk herfor — er der den afgørende brist i hele dette ræsonnement angående bistand fra FN ved et muligt angreb, at denne bistand, selvom den kunne foregå — fordi sikkerhedsrådet var enigt, eller i henhold til den nye resolution —, først kan træde i kraft, når et angreb er sket. Og hvordan dette kan udvikle sig, har vel ikke blot vi, men hele verden fået syn for ved, hvad der er foregået i Korea. Herimod forudsætter Atlantpagten, at tilvejebringelsen af et forberedt og samordnet forsvarssystem for disse lande